

शप्तः मन्मुखसदृशमुखैः तव नाशो भविष्यतीति शापः ॥ बलिमुतोबाणो वा महेश्वरभक्तत्वान्नदिनाप्रेषितइति शंका ॥ ३ ॥ कालयुक्तं कालोचितं ॥ ४ ॥ कुत आगतइति शेषः ॥ किंवा कारणं कोवास्यप्रेषकइत्यर्थः ॥ ५ ॥ मत्पुरीमुद्दिश्येति शेषः ॥ आयोधने किंकरादिभिर्युद्धे ॥ यद्वा मत्पुरीगमने मत्पुरीप्राप्ताविति शेषः ॥ आर्षः षष्ठ्यभावः ॥ ६ ॥ ७ ॥ मोक्ष्यसे बंधनादिति शेषः ॥ ८ ॥ चारुरूपं चाराणां प्रच्छन्नवेषत्वाच्छन्नकृतवानररूपं ॥ ९ ॥ कुत एवं चिंता तत्राह ॥ नहीति ॥ वानरमितीदमर्थाण्णतं ॥ १० ॥

येन शप्तोस्मि कैलासे मया प्रहसिते पुरा ॥ सोयं वानरमूर्तिः स्यात्किं स्विद्वाणोपि वासुरः ॥ ३ ॥ सराजारोपताम्राक्षः प्रहस्तं मंत्रिसत्तमं ॥ कालयुक्तमुवाचे दंवचो विपुलमर्थवत् ॥ ४ ॥ दुरात्मा पृच्छ्यतामेष कुतः किं वास्य कारणं ॥ वनभंगे च को स्याथ्यो राक्षसानां च तर्जने ॥ ५ ॥ मत्पुरीमप्रधृष्यां वै गमने किं प्रयोजनं ॥ आयोधने वा किं कार्यं पृच्छ्यतामेष दुर्मतिः ॥ ६ ॥ रावणस्य वचः श्रुत्वा प्रहस्तो वाक्यमब्रवीत् ॥ समाश्वसिहि भद्रं ते न भीः कार्या त्वया कपे ॥ ७ ॥ यदि तावत्त्वमिद्रेण प्रेषितो रावणालयं ॥ तत्त्वमाख्याहि माते भूद्रयं वानरमोक्ष्यसे ॥ ८ ॥ यदि वै श्रवणस्य त्वयं मस्य वरुणस्य च ॥ चारुरूपमिदं कृत्वा प्रविष्टो नः पुरीमिमां ॥ ९ ॥ विष्णुना प्रेषितो वापि दूतो विजयकांक्षिणा ॥ न हिते वानरं ते जोरूपमात्रं तु वानरं ॥ १० ॥ तत्त्वतः कथय स्वाद्यत तो वानरमोक्ष्यसे ॥ अनृतं वदत श्वापि दुर्लभं तव जीवितं ॥ ११ ॥ अथ वा यन्निमित्तस्ते प्रवेशो रावणालये ॥ एवमुक्तो हरिवरस्तदारक्षोगणेश्वरं ॥ १२ ॥ अब्रवीन्नास्मि शक्रस्य यमस्य वरुणस्य च ॥ धनदेन न मे सख्यं विष्णुना नास्मि चोदितः ॥ १३ ॥

॥ ११ ॥ अथवेति ॥ अथचेत्यर्थः ॥ यन्निमित्तः यत्प्रयोजनः तत्कथयस्वेति संबंधः ॥ एवमुक्तः प्रहस्तेनेति शेषः ॥ राक्षोगणेश्वरं प्रहस्तमलक्ष्मीकृत्य रावणमेव तथा कृत्वा ब्रवीदित्युत्तरेणान्वयः ॥ १२ ॥ वरुणस्य वा दूतइति शेषः ॥ धनदेन विष्णुना च न मे सख्यमतस्ताभ्यां चोदितो नास्मि ॥ १३ ॥